AH 385
2026Z19521

Antwoord van minister Sjoerdsma (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 15 oktober 2026)

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel ‘Je paspoort inleveren bij je baas en voor je vlucht een telefoontje van de politie. China maakt buitenlandse reizen moeilijker’?[1]

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de aangescherpte uitreisbeperkingen die China oplegt aan naar schatting ruim honderd miljoen werknemers in de publieke sector en staatsbedrijven? Deelt u de analyse dat de Communistische Partij van China (CPC) deze reisbeperkingen doelbewust inzet ter versterking van de nationale en industriële veiligheid, met name om het weglekken van technologische kennis te voorkomen?

Antwoord

De aangescherpte uitreisbeperkingen passen in de bredere Chinese inzet op nationale en industriële veiligheid. De Chinese autoriteiten hebben daarbij expliciet gewezen op het beschermen van gevoelige technologie, data en staatsgeheimen. Tegelijkertijd is niet altijd duidelijk welke specifieke motieven aan afzonderlijke maatregelen ten grondslag liggen en hoe ver deze maatregelen precies reiken.

Vraag 3

Hoe kijkt u naar het gezegde ‘zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten’ in relatie tot dit artikel en wat zegt dit u over de economische relatie tussen China en Europa?

Antwoord

[1] NRC, 16 september 2026, ‘Je paspoort inleveren bij je baas en voor je vlucht een telefoontje van de politie. China maakt buitenlandse reizen moeilijker’.

Nederland en China hebben in de afgelopen decennia een sterke handelsrelatie opgebouwd en China is een belangrijke handelspartner en investeringspartner. Wij profiteren van een goede samenwerking met China op verschillende mondiale vraagstukken, zoals waterbeheer, gezondheidszorg en voedselzekerheid. Tegelijkertijd is het duidelijk dat Nederland en de EU voor grote uitdagingen staan in onze economische relatie met China. Voor het beleid ten aanzien van China, en andere landen, baseert het kabinet zich daarom op een gedegen weging van belangen, risico's en kansen in lijn met het Europese beleid. Vertrouwen of terughoudendheid in de economische relatie met China vloeien daarmee voort uit concrete ontwikkelingen en afspraken. Ontwikkelingen op het gebied van onder meer economische veiligheid spelen hierin een belangrijke rol.

Vraag 4

Doen deze reisrestricties u ook denken aan de restricties die ooit golden in de Sovjet-Unie en deelt u de mening dat dit in deze geglobaliseerde wereld een duidelijk teken is van nog verder afnemende vrijheid voor Chinese staatsburgers en toenemende controle door de Chinese staat?

Vraag 5

Hoe kijkt u naar de officiële lezing van de Chinese staat die zegt dat deze nieuwe regels de rechten en plichten van Chinese burgers en van de buitenlanders die China bezoeken verhelderen en gericht zijn op proactieve bescherming?

Antwoord op vraag 4 en 5

Het is niet aan het kabinet om te speculeren over de beweegredenen achter deze regelgeving. Wel is het van belang mogelijke effecten op Nederlandse burgers te monitoren. In dat kader is artikel 5 van het decreet relevant, welke de mogelijkheden tot het opleggen van inreisbeperkingen aan personen met een buitenlandse nationaliteit uitbreidt.

De wetgeving is pas recent in werking getreden en veel is nog onduidelijk over hoe deze in de praktijk wordt toegepast. Het kabinet houdt de implementatie en mogelijke effecten op Nederlandse burgers scherp in de gaten.

Vraag 6

Welke risico's ziet u in deze maatregelen voor de Nederlandse en Europese economische veiligheid en strategische autonomie?

Antwoord

De maatregelen die in het artikel worden beschreven richten zich primair op het beperken en controleren van reizen van Chinese burgers. Dit brengt voor Nederland en de EU op dit moment geen directe risico’s mee voor de economische veiligheid of de strategische autonomie. Het kabinet blijft scherp op de verdere mogelijke impact van deze maatregelen.

Vraag 7

Hoe waarborgt u dat het eventueel aantrekken van kenniswerkers uit een systeemrivaal als China hand in hand gaat met de bescherming van onze nationale kennisveiligheid?

Antwoord

Het kabinet hecht aan het belang van internationale kennisuitwisseling en het aantrekken van hoogopgeleide kenniswerkers voor de innovatiekracht van Nederland.

In dat licht sluit het kabinet landen dan ook niet compleet op voorhand uit van kennisuitwisseling. Bedrijven en kennisinstellingen hebben hierbij een eigen verantwoordelijkheid om te waarborgen dat deze uitwisseling niet leidt tot ongewenste kennisoverdracht of risico’s voor de nationale veiligheid en deze voldoet aan de relevante wet- en regelgeving. Daarbij voeren ze risicoanalyses uit en implementeren ze mitigerende maatregelen.

Het kabinet ondersteunt deze partijen hierbij onder meer door het bieden van voorlichting, bij vragen is er het Ondernemers Loket Economische Veiligheid voor bedrijven en het Loket Kennisveiligheid voor kennisinstellingen.

Daarnaast zijn bedrijven en kennisinstellingen verplicht om de exportcontrole-regels na te leven die van toepassing zijn op de overdracht van gevoelige technologieën en kennis.

Deze regels kunnen bijvoorbeeld leiden tot beperkingen op het delen van bepaalde informatie met buitenlandse partners of het opleggen van aanvullende voorwaarden aan samenwerkingsverbanden.

Vraag 8

Hoe schat u het risico in dat de verscherpte greep op uitreizen door China gepaard kan gaan met het opvoeren van repressie en dwang op Chinese werknemers, studenten en onderzoekers die reeds in Nederland verblijven?

Antwoord

De regelgeving breidt al bestaande uitreisbeperkingen voor Chinese burgers uit, met o.a. nieuwe mogelijkheden om een uitreisverbod op te leggen aan burgers die werkzaam zijn in technologische sectoren die zijn aangemerkt als gevoelig door de Chinese overheid. Hieraan is geen maximum tijdsbestek gekoppeld. Gezien de regelgeving recent in werking is getreden is het nog onduidelijk hoe deze in de praktijk zal worden toegepast.

Vraag 9

In hoeverre vormen de nieuwe Chinese wetgeving en de willekeur rond zogeheten 'exit bans' een direct risico voor werknemers van Nederlandse technologie- en innovatiebedrijven met de Chinese nationaliteit of een Chinees-Nederlandse achtergrond, wanneer zij voor zaken of familiebezoek naar China reizen? Geeft dit u aanleiding om de reisadviezen en risicovoorlichting voor Nederlandse bedrijven en universiteiten hierop aan te scherpen?

Antwoord

De nieuwe Chinese wetgeving bepaalt dat als iemand met de Chinese nationaliteit China’s voorschriften over exportcontrole of over het beheer van technologie-import en -export overtreedt en dit de industriële of technologische veiligheid van China in gevaar kan brengen, de bevoegde autoriteiten waaronder het ministerie van Handel deze persoon kunnen verbieden China te verlaten. Werknemers van Nederlandse technologie- en innovatiebedrijven met de Chinese nationaliteit op wie deze bepaling door de Chinese autoriteiten van toepassing wordt verklaard, zouden op die grond met een uitreisverbod te maken kunnen krijgen bij een bezoek aan China. Het is vooraleerst aan betrokken Chinese medewerkers zelf, en aan de Nederlandse bedrijven en universiteiten waar zij voor werken, om een gedegen risicoafweging te maken.

Het reisadvies voor China, dat de veiligheidsrisico’s voor Nederlanders in China beschrijft, wijst reeds op de risico’s van het reizen naar China voor personen met zowel de Nederlandse als de Chinese nationaliteit. De nieuwe Chinese wetgeving biedt geen aanleiding om het reisadvies aan te passen.

Vraag 10

Bent u bereid om deze toenemende mate van Chinese deglobalisering, het vasthouden van sleuteltalent en de bijbehorende risico’s voor industriële ketens met spoed te agenderen in Europees verband?

Antwoord

Het kabinet volgt ontwikkelingen nauwgezet en brengt al onder andere de risico’s voor industriële ketens in Europees verband ter sprake, waar dat passend is. Daarbij sluiten we aan bij de lopende gesprekken over economische veiligheid en

strategische afhankelijkheden binnen de EU.